

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela jest odpowiedzią na propozycję deregulacyjną dotyczącą zniesienia ograniczenia (do 4 godzin tygodniowo) możliwości zatrudnienia nauczycieli specjalistów, o których mowa w art. 42d ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, na podstawie innej niż umowa o pracę w niepublicznych jednostkach systemu oświaty, o których mowa w art. 42d ust. 1 ustawy. Ograniczenie możliwości zatrudniania ww. nauczycieli wynika z art. 10a ust. 2 i 3 ustawy.

Dodatkowo, tak wykonujący zadania nauczyciele specjaliści obecnie nie są uwzględniani w minimalnej wymaganej liczbie etatów specjalistów, określonej w art. 42d ust. 3 ustawy.

Celem propozycji deregulacyjnej jest ułatwienie zatrudniania nauczycieli specjalistów w niepublicznych jednostkach systemu oświaty, o których mowa w art. 42d ust. 1 ustawy, co pozwoli na szybsze rozwiązanie problemu spełnienia standardów zatrudniania nauczycieli specjalistów w tych jednostkach.

Z dniem 1 września 2022 r. rozpoczęło się wdrażanie pierwszego etapu standaryzacji zatrudniania w przedszkolach i szkołach nauczycieli specjalistów. Wprowadzenie standardów zostało rozłożone na dwa etapy: I etap od dnia 1 września 2022 r. i II etap od dnia 1 września 2024 r. Zwiększona liczba nauczycieli specjalistów oznacza zwiększony dostęp uczniów do wsparcia w przedszkolu i szkole, bez potrzeby uzyskiwania dodatkowych dokumentów wydawanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne, takich jak opinia czy orzeczenie. Niepubliczne jednostki systemu oświaty, o których mowa w art. 42d ust. 1 ustawy, w niewystarczającym stopniu realizują standardy zatrudnienia nauczycieli specjalistów określone w art. 42d ust. 3 ustawy. Odsetek szkół i placówek niepublicznych spełniających standardy zatrudnienia nauczycieli specjalistów wynosi obecnie 24,03% (źródłem danych jest System Informacji Oświatowej według stanu na dzień 6 czerwca 2025 r.)

W art. 1 projektu ustawy proponuje się wprowadzenie w rozdziale 12 ustawy regulacji o charakterze epizodycznym (obowiązującej do dnia 31 sierpnia 2027 r.) umożliwiającej niepublicznym przedszkolom, szkołom oraz ich zespołom powierzanie nauczycielom specjalistom prowadzenia zajęć bezpośrednio z uczniami lub wychowankami w wymiarze nieprzekraczającym 9 godzin tygodniowo, także na podstawie innej niż umowa o pracę, pod warunkiem, że w treści łączącego strony stosunku prawnego nie przeważają cechy charakterystyczne dla stosunku pracy. Nauczyciel specjalista będzie mógł prowadzić zajęcia na tej podstawie, jeżeli:

- 1) nie toczy się przeciwko niemu postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne;
- 2) nie był skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) nie był prawomocnie ukarany karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 3 ustawy, w okresie 3 lat przed powierzeniem prowadzenia zajęć, albo karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 4 ustawy;

4) posiada kwalifikacje wymagane do zajmowania danego stanowiska.

Liczba godzin zajęć powierzonych nauczycielom specjalistom na podstawie innej niż umowa o pracę będzie wliczana do łącznej liczby etatów nauczycieli specjalistów, o której mowa w art. 42d ust. 3 ustawy z zastosowaniem przelicznika, w którym każda zrealizowana przez ww. nauczyciela godzina stanowi 1/20 etatu, co odpowiada pensum w wymiarze 20 godzin.

Proponowane rozwiązanie będzie wprowadzone na czas określony, tj. do dnia 31 sierpnia 2027 r. Po zakończeniu tego okresu zostanie dokonana ocena efektywności wprowadzonego rozwiązania w celu rozważenia ewentualnego wprowadzenia go na stałe.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie podlega ocenie w zakresie oceny skutków regulacji w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.).

Jednocześnie odnosząc się do § 12 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) należy stwierdzić, że projekt ustawy uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.